

Uit Het Veld

Grote Kruisbekinvasie?

Grote Kruisbekken zijn zeldzame gasten. Wij konden deze vogels de gehele maand januari 2008 bewonderen in de Schoorlse duinen. Ook op andere plaatsen werden ze waargenomen, zoals in de buurt van Leusden. Deze soort is iets groter dan de gewone Kruisbek, maar moeilijk in het

veld te herkennen. De Grote Kruisbek lijkt namelijk in alle kleden op de gewone Kruisbek. De mannetjes hebben veel rood in het verenkleed. De vrouwtjes zijn voornamelijk bruin en groenachtig. Beide geslachten hebben zwarte vleugels en staart. Een goed kenmerk is de zware sterk

gekromde bovensnavel waaraan ook de Engelse naam 'Parrot Crossbill' refereert. Voornaamste verschillen zijn de grotere en zwaardere snavel, speciaal bij volwassen mannetjes en de zware 'stierenek'. In deze nek zitten de zware kauwspieren waarmee zij de harde dennenkegels kunnen bewerken. Een conifeer verbergt zijn zaden tussen de schubben van de kegels. Een flinke jongen die ze daarvandaan krijgt. Bij het ouder worden wordt de kegel hard en houtig. De zaden vallen dan op de grond waar ze opgegeten worden door muizen en eekhoorns maar ook door allerlei zaadetende vogels. Dank zij de gekruiste snavelpunten hoeft de Kruisbek hier niet op te wachten. Hij kan de zaden al bemachtigen voordat ze op de grond vallen. Terwijl de vogel zijn kop opzij buigt, steekt hij zijn eigenaardig gevormde snavel tussen de schubben van de kegel. Die duwen de schubben uiteen en de kruisbek kan met zijn bovensnavel het zaadje pakken of met de tong eruit lepelen. Dit hoogwaardige gereedschap heeft ook een paar beperkingen: zaden oppikken lukt niet en ook het drinken gaat wat minder makkelijk.

Ander voedsel als zaden nemen ze bijna niet. Door hun vergaande voedselspecialisatie hebben de Kruisbekken al snel de aandacht getrokken van wetenschappers. Dankzij hun speciaal aangepaste snavel zijn ze in staat om het zaad uit kegels van naaldbomen te halen. Omdat dit voedsel weinig vocht bevat moeten ze regelmatig naar een plasje om te drinken. Die kennis kwam mij als vogelfotograaf goed van pas. Goed verdekt zitten bij wat water of bij een bestaand plasje en dan maar afwachten. Gelukkig werd het wachten beloond. Het blijkt dat ze tijdens het foerageren en drinken niet erg schuw zijn. Er vlogen er een negental rond die allemaal even kwamen drinken. Dan kan het uren duren voordat ze weer terugkomen om te drinken. Hun aanwezigheid heeft vaak een invasieachtig voorkomen. Het normale broedgebied bevindt zich in Scandinavië en Europees Noord-Rusland, maar door voedselgebrek kunnen ze gaan trekken. Soms blijven er een paar hangen en dan is het niet uit te sluiten dat ze hier ook broeden. Dat doen ze al vroeg in het voorjaar en soms al in januari. Voorwaarde is voldoende (zaden) voedselaanbod. Van

Grote Kruisbekken.
Foto: Otte Zijlstra.

een sneeuwdek en lage temperaturen hebben ze niet veel last. De jongen kunnen hun temperatuur een flink aantal graden laten zakken als de ouders voedsel moeten gaan zoeken. Deze prachtig gekleurde vogels met hun specifieke gereedschap zijn dus prima aangepast aan hun manier van leven en kunnen een biotoop (of niche) benutten die voor andere vogels onbereikbaar is.

■ Otte W. Zijlstra, (0226) 41 17 49, e-mail: ow.zijlstra@quicknet.nl.

Metselwerk van een Boomklever

Wanneer het metselwerk van de Boomklever beschreven wordt heeft men het over klei, leem en modder of over combinaties daarvan vermengd met speeksel. Toen ik eens zo'n kastje waarin Boomklevers genesteld hadden voor

Een nestkast die door een Boomklever was 'opgeknapt' met behulp van mest van runderen.
Foto: R. Schut.

nader onderzoek had meegenomen (en vervangen), bleek me ondubbelzinnig dat de vogels onder andere ook koemest voor hun stukadoorswerk hadden gebruikt. De nestkast had gehangen in het Uffelter Binnenveld (een terrein van de Stichting Het Drentse Landschap). In dit natuurgebied heeft men Schotse Hooglandkoeien ingeschaard. Deze dieren produceren rijkelijk mest, zodat de Boomklevers geen gebrek aan bouwstof hebben gehad. De opgedroogde specie bleek minder hard te zijn dan ik had verwacht; aardig was ook dat de vogels het dakje van de nestkast ook maar aan de boom hadden vastgekit.

■ Rein Schut, Timorstraat 38, 7941 VE Meppel, (0522) 25 29 62.

Op 7 januari 2008 tegen tien uur 's ochtends zat de Velduil heel wakker en alert in het zonnetje om zich heen te kijken, onder meer naar een groepje Huiswassen even verderop. Foto: Koos Dansen.

Velduil sluit zich aan bij groep Ransuilen

In de winter van 2007-'08 bracht een Velduil zeker meer dan drie maanden lang de dag door op een gezamenlijke roestplaats met Ransuilen. Dit gebeurde midden in het dorp Gendringen (Gld.) aan de Duitse grens, zo'n 13 km ten zuidoosten van Doetinchem. Een opmerkelijk en misschien wel uniek fenomeen. We zochten in vogelgidsen en -atlassen. Daarna zochten we ook op vogelwebsites en via zoekmachines op internet naar het gezamenlijk roesten (rusten) van beide verwante soorten, maar vonden niets van dien aard. Er werd niet alleen gezocht met Nederlandse zoektermen, maar ook met Duits- en Engelstalige termen. Ook directe navraag bij hoofdonderzoek Rob Vogel van Sovon, bij de Royal Society for the Protection of Birds (RSPB) en bij de Duitse uilenliefhebber en -beschermer dr.

Monika Kirk leverde slechts ontkennende reacties op.

Ontdekt door Waarneming.nl

De Gendringse Velduil werd op zondag 30 december 2007 ontdekt door vogelaars Jo Hermans en Tom Zeegers. Zij waren op een melding van een groep Ransuilen in de tuinen en het openbaar groen tussen de Veldweg en de Oosterstraat op de website Waarneming.nl afgekomen en stuitten tot hun verrassing bij het afspeuren van de sparren en andere coniferen behalve op tien Ransuilen ook op een Velduil. Na hun melding hiervan op Waarneming.nl liep het de dagen daarna storm met geïnteresseerde vogelaars, van wie een deel ook weer hun waarneming en soms foto op de site zette. Zo is ook te zien dat op 1 januari 2008, behalve weer de Velduil, niet minder dan 32 Ransuilen werden gemeld. Ikzelf toog, verleid door mooie foto's van Erik de Waard op de website van de Vogelwerkgroep Arnhem, op 7 en 8 januari naar Gendringen en kon de uilen op beide dagen goed bewonderen en fotograferen. Op 7 januari om 9.45 uur 's ochtends zat de Velduil apart, vrij hoog in een ongeveer twaalf meter hoge Fijnspaar. De dichtstbijzijnde Ransuilen zaten in een sparrengroep een meter of vijftientig verderop. Terwijl de Ransuilen zaten te suffen, was de Velduil klaarwakker en alert en zat hij, zich soms rekkend en strekkend om het beter te kunnen zien, met veel belangstelling naar een groep tsjilpende Huiswassen even verderop te kijken. De volgende dag op ongeveer hetzelfde tijdstip zat hij iets lager, meer verstopt in

7 januari 2008 's ochtends. Twee van de maximaal 32 Ransuilen die in de winter van 2007/2008 samen met een Velduil roestten in een vijftiental coniferen, meest sparren, in de tuinen en het openbaar groen tussen de Veldweg en de Oosterstraat in Gendringen. Foto: Koos Dansen.

8 januari 2008 's ochtends. Eén van de Gendringse Ransuilen in een spar op korte afstand van de Velduil.
Foto: Koos Dansen.

8 januari 2008 's ochtends. Op de meldingen van de Ransuilen met Velduil in Gendringen op waarneming.nl kwamen tal van vogelaars en vogelfotografen af. Deze twee hebben de Velduil in de spar links in het vizier.
Foto: Koos Dansen.

de takken van dezelfde boom. Hij was nu slaperiger, maar toch soms ineens alert als er zangvogels in de buurt kwamen. Die dag zaten in de sparren rondom, binnen een afstand van een meter of tien drie Ransuilen.

Naast elkaar op één tak

Op een zeker moment kwamen er nog drie Ransuilen aanvliegen. Deze waren blijkbaar verderop verstoord. Eén hiervan streek circa 60 cm van de Velduil op dezelfde tak neer, iets dichterbij de stam. Noch de Velduil die er al zat, noch de Ransuil die net was gearriveerd, toonde ook maar enige agitatie, stress of agressie naar de andere vogel toe. Zo te zien vonden de vogels elkaars nabijheid even vanzelfsprekend en acceptabel als ware het een roestende soortgenoot. Jammer genoeg lukte het mij niet beide vogels op één foto vast te leggen, eenvoudig omdat mijn

telelens hiervoor te lang was.

De weken hierop volgden ebde de belangstelling van vogelaars geleidelijk weg, maar tot en met 10 april 2008 bleven er van tijd tot tijd meldingen van zowel de Velduil als verscheidene Ransuilen ter plekke op Waarneming.nl verschijnen. Ik veronderstel dat de Velduil bij afwezigheid van soortgenoten in deze regio, bij

de keuze van zijn dagrustplaats liever de veiligheid zocht van deze groep tamelijk verwante Ransuilen, dan dat hij zich geheel solitair probeerde te redden. Mocht u meer bekend zijn over gemengd roesten van Veld- en Ransuilen, laat u mij dit dan alstublieft weten.

■ Koos Dansen, j.dansen@chello.nl.

Veldwaarnemingen 269 (CCLXIX)

Roodhalsfuut

23-11-08 1 Zuidpier, Ijmuiden (N.-H.).
M. Kolkman. Adult
winterkleed.

Kuifduiker

15-11-08 1 Plaat van Oude-Tonge /
Grevelingendam (Zld.).
G. Strang.
26-11-08 2 Brouwersdam - Noordzezijde -
Middelplaat (Z.-H.).
H. Walraven.
29-11-08 2 Slikken van de Heen - West
(Zld.). P. van Rijsinge. Adult
winterkleed.

Vale Pijlstormvogel

03-10-08 1 Ameland - Noordzee bij Nes
(Fr.). M. Stienstra.

Kuifaalscholver

04-10-08 1 Zeedijk bij Kaaphoofd, Den
Helder (N.-H.). D. van Lunsen.

Kwak

16-10-08 1 Veenhuizerstukken - Noord
(Gr.). N. de Vries. Eerste
kalenderjaar.

Koereiger

14-10-08 1 Waterberging, Twisk (N.-H.).
J. de Koning.
22-11-08 1 Polder Oude Korendijk,
Goudswaard (Z.-H.). G. Abel.

Kleine Zilverreiger

08-11-08 3 Nollen van Abbestede, Zijpe
(N.-H.). F. Kalsbeek.

Grote Zilverreiger

01-10-08 13 Telpost Zuidveld (Gr.).
N. de Vries.
11-09-08 7 Strabrechtsche Heide, Beuven,
Lierop (N.-Br.). J. Tomlow.
03-10-08 14 Westerbroekstermadepolder,
Zuidlaardermeer, Hoogezand-
Sappemeer (Gr.). S. Rienks.
09-10-08 11 Oudega (Fr.).
E.W.F. Brandenburg.
10-10-08 1 Westelijke Horsmeertje, Texel
(N.-H.). K. Uilhoorn.
11-10-08 2 Midden-Noord / Veenweg,
Haaksbergerveen (Ov.).
C. Derks.
25-10-08 5 Eempolders (Utr.). J. Groen.
25-10-08 2 Slondeplas, Eldrik, Laag-
Keppel (Gld.). G. Strang.
Slaapplaats.

27-10-08 6 Diependal (Dr.). P. Zuidhof.
Slaapplaats.
16-11-08 17 Omgeving Brienenswaard.,
Tiengemeten (Z.-H.).
H. Willemsen.

Heilige Ibis

24-10-08 1 Kuilensgreend, Stevensweert
(Limb.). P. Zuidhof.

Lepelaar

07-10-08 4 Mariëndal, Den Helder (N.-H.).
J. de Koning.
07-10-08 1 Plasjes bij N31, Harlingen (Fr.).
E.W.F. Brandenburg.

Wilde Zwaan

08-11-08 2 Zwanenwater, Petten, Zijpe
(N.-H.). D. van Lunsen.

Zwarte Zwaan

07-10-08 3 Opmeer, Obdam (N.-H.).
J. de Koning.
09-10-08 1 Noordpolder te Veld, Eemnes
(Utr.). J. Groen.
14-10-08 1 Gooimeer bij Gooise
Zomerkafe, Huizen (N.-H.).
J. Groen.
18-10-08 2 Uitkijkbult, Workumerwaard
(Fr.). E.W.F. Brandenburg.
29-11-08 1 Lambertschaag, Noorder-
Koggenland (N.-H.).
J. de Koning.

Kleine Rietgans

02-11-08 9 Kooipolder, Sassenheim
(Z.-H.). S. Humphrey.
11-11-08 7 Noorderdijkweg (Dijkgatbos -
Zeughoek) (N.-H.).
J. de Koning.

Indische Gans

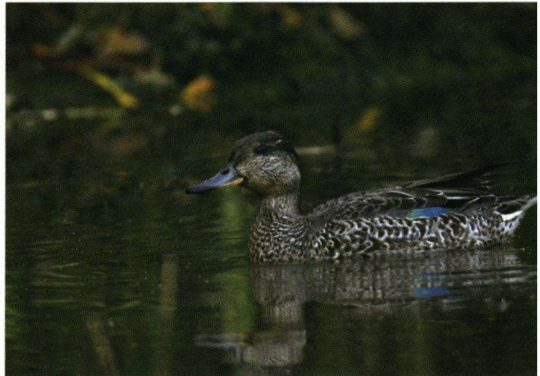
16-11-08 1 Dorpzicht, Texel (N.-H.). D. van
Lunsen.

Sneeuwganzen

22-10-08 1 Sandfirden, Wymbritseradiel
(Fr.). E.W.F. Brandenburg.
07-11-08 1 De Kolken, Anjum (Fr.).
M. Stienstra.
13-11-08 1 Hissemar (Fr.).
E.W.F. Brandenburg.

Grote Canadese Gans

12-10-08 125 Bongeveen, Zuidlaren (Dr.).
S. Rienks.

Wintertaling *Anas crecca*, Lookersdijkkolkje,
Deventer, 11 oktober 2008. Foto: E. Winkel.

Roodschouderaling *Callonetta leucophrys*,
Lookersdijkkolkje, Deventer, 11 oktober 2008.
Foto: E. Winkel.

- 11-11-08 75 Oostermiddenmeerweg,
Wieringermeer (N.-H.).
J. de Koning.
- 28-11-08 1 Abtskolk, Petten (N.-H.).
R. Costers.
- 29-11-08 2 Zuiderdijkweg, Wieringermeer
(N.-H.). J. de Koning.
- Kleine Canadese Gans**
- 18-10-08 2 Uitkijkplateau, Workumerwaard
(Fr.). E.W.F. Brandenburg.
- 17-11-08 5 Doniaburen, Wûnseradiel (Fr.).
E.W.F. Brandenburg.
- 17-11-08 2 Scharneburen, Wymbritseradiel
(Fr.). E.W.F. Brandenburg.
- Witbuikrotgans**
- 18-10-08 1 Rottumerplaat (Gr.).
N. de Vries.
- Zwarte Rotgans**
- 29-11-08 3 Stroeeërkoog, Wieringen
(N.-H.). J. de Koning.
- Roodhalsgans**
- 01-10-08 1 Schermer (N.-H.). J. de Koning.
- 18-10-08 1 Polder Kooihuizen,
Wûnseradiel (Fr.).
E.W.F. Brandenburg.
- 19-11-08 1 Karrenvelden Levensstrijd,
Zierikzee (Zld.). H. Walraven.

Zilverplevier *Pluvialis squatarola*, Duivensche
Broek, Duiven, 6 oktober 2008. Foto: E. de Waard

Casarca

- 01-10-08 1 Botshol, Grote Wije (Utr.).
G. Hiemstra.

Mandarijneend

- 04-10-08 2 Soerendonks Goor, Soerendonk
(N.-Br.). J. Tomlow.

Wintertaling

- 11-10-08 1 Lookersdijkkolkje, Deventer
(Ov.). E. Winkel. Gepaard
aanwezig met man
Roodschouderaling. Vrouwtje.

Roodschouderaling

- 11-10-08 1 Lookersdijkkolkje, Deventer
(Ov.). E. Winkel. Mannetje
gepaard aanwezig met vrouwtje
Wintertaling.

Krooneend

- 15-10-08 35 Waterland - Gouwee (N.-H.).
J. de Koning.
- 23-10-08 9 Amsterdamse Waterleiding-
duinen (N.-H.). M. Kolkman.
Zes mannetjes en drie vrouwtjes
in winterkleed.

Witoogeend

- 10-10-08 2 Botshol, Grote Wije (Utr.).
B. Verweij.

IJseend

- 23-11-08 1 Zuidpier, IJmuiden (N.-H.).
M. Kolkman. Vrouwtje in adult
winterkleed.
- 26-11-08 1 Omgeving Spuisluis -
Noordzeezijde, Brouwersdam
(Zld.). H. Walraven.

Rosse Stekelstaart

- 27-10-08 2 Diependal, Beilen (Dr.).
P. Zuidhof. Mannetje en
vrouwtje.
- 08-11-08 1 Zwanenwater, Zijpe (N.-H.).
D. van Lunsen.

Blauwe Kiekendief

- 05-11-08 1 Rietputten, Vlaardingen (Z.-H.).
L. Batenburg. Vrouwtje.
- 09-11-08 1 Gooimeer - bij de Gooise
Zomerkade (N.-H.). J. Groen.
Mannetje.
- 22-11-08 1 Marskepolder, Wieringen
(N.-H.). J. de Koning.
- 29-11-08 1 Broekerpolder, Wieringen
(N.-H.). J. de Koning.

Ruigpootbuizerd

- 18-10-08 1 Tuintjes, Texel (N.-H.).
G. Strang.
- 27-10-08 1 Fochteloërveen (Dr.).
P. Zuidhof.
- 03-11-08 1 Carel Coenraadpolder,
Reiderland (Gr.). P. van Wetter.
- 15-11-08 1 Rottumeroog (Gr.). E. Ruiter.
Eerste kalenderjaar.

Visarend

- 24-09-08 1 Makkumer Zuidwaard (Fr.).
F. Kalsbeek.

Smelleken

- 01-10-08 1 Annermoeras, Hunzedal (Dr.).
S. Rienks. Vrouwtje
- 04-10-08 1 Hondsbossche Zeewering, Zijpe
(N.-H.). F. Kalsbeek.
- 08-10-08 1 Enschede (Ov.). C. Derks.

11-10-08	1	Kroon's Polders, Vlieland (Fr.). M. Stienstra.
17-10-08	1	Noordzee, Rottumerplaat (Gr.). N. de Vries.
18-10-08	1	De Geul, Texel (N.-H.). G. Strang.
17-10-08	1	Buitengebied, Breezand (N.-H./Fr.). G. Strang.
30-10-08	1	Heerhugowaard (N.-H.). J. de Koning.
17-10-08	1	Uiterwaarden Baaksche Beek, Hengelo (Gld.). P. Tjeertjes. Mannetje.
15-11-08	1	Groene Ster, Leeuwarden (Fr.). M. Stienstra.
15-11-08	1	Rottumeroog (Gr.). E. Ruiter. Vrouwte.
15-11-08	1	Friesland - buitendijks (Fr.). M. Stienstra.
15-11-08	1	Ferwerderadiel (Fr.). M. Stienstra.
25-11-08	1	Baarsemwaard (Gld.). G. Strang.
Boomvalk		
07-10-08	1	Vereenigde Harger- en Pettempolder, Petten, Zijpe (N.-H.). J. de Koning.
Giervalk		
02-11-08	1	Dollardkwelders (Gr.). N. de Vries, M. Stienstra & P. Zuidhof.
03-11-08	1	Carel Coenraadpolder, Reiderland (Gr.). P. van Wetter.
07-11-08	1	Dollardkwelders (Gr.). S. Rienks. Juveniel.
Slechtvalk		
29-11-08	1	Zutphen - Baak (Gld.). G.J. van Nie.
Patrijs		
08-11-08	14	Belkemerweg, Petten, Zijpe (N.-H.). R. Costers.
Kraanvogel		
22-10-08	23	Zuidveld, Vlagtwedde (Gr.). N. de Vries.
21-11-08	2	Ruiten Aa, Sellingen (Gr.). N. de Vries.
Zilverplevier		
06-10-08	1	Duivensche Broek, Duiven (Gld.). E. de Waard.
Bokje		
04-10-08	2	Lentevreugd (Z.-H.). P. van Rijsinge.
11-10-08	2	Vierde Kroon's Polder, Vlieland (Fr.). M. Stienstra.
13-11-08	1	Rietputten, Vlaardingen (Z.-H.). L. Batenburg.
Houtsnip		
02-11-08	1	Hondsbossche Zeewering, Camperduin (N.-H.). O.W. Zijlstra.
08-11-08	1	Binnenstad, Bolsward (Fr.). E.W.F. Brandenburg.
12-11-08	1	Hurdegaryp (Hardegarijp), Tytjerksteradiel (Fr.). M. Stienstra.
18-11-08	1	Harlingen - Zuid (Fr.). E.W.F. Brandenburg.

Hootsnip *Scolopax rusticola*, Hondsbossche
Zeewering, Camperduin, 2 november 2008.

Foto: O.W. Zijlstra.

21-11-08	1	Bolsward - Zuidoost (Fr.). E.W.F. Brandenburg.
23-11-08	1	Binnenstad, Bolsward (Fr.). E.W.F. Brandenburg.
23-11-08	1	Bolsward - Zuidoost (Fr.). E.W.F. Brandenburg.
Rosse Franjepoot		
04-10-08	1	Zeerektelpost Huisduinen, Den Helder (N.-H.). D. van Lunsen.
Middelste Jager		
03-10-08	4	Noordzee bij Nes, Ameland (Fr.). M. Stienstra.
Kleinste Jager		
04-10-08	1	Hondsbossche Zeewering (N.-H.). F. Kalsbeek.
Vorkstaartmeeuw		
03-10-08	1	Noordzee bij Nes, Ameland (Fr.). M. Stienstra.
Geelpootmeeuw		
04-10-08	1	Hondsbossche Zeewering (N.-H.). F. Kalsbeek. Eerste najaarskleed.
05-10-08	1	Rutbekerveld zandwinning, Enschede (Ov.). C. Derks.
15-11-08	1	Plaaf van Oude-Tonge / Grevelingendam (Zld.). G. Strang.
Kleine Burgemeester		
29-12-08	1	Den Helder (N.-H.). O.W. Zijlstra.
Halsbandparkiet		
20-10-08	3	Sportpark / Wielerbaan, Sloten (Fr.). E.W.F. Brandenburg.
Velduil		
17-10-08	5	Rottumerplaat - Noordzee (Gr.). N. de Vries.
30-10-08	1	Rietputten, Vlaardingen (Z.-H.). G. de Winter.
22-11-08	1	Brienswaard, Tiengemeten (Z.-H.). G. Abel.
IJsvogel		
08-10-08	1	Harlingen - Zuid (Fr.). E.W.F. Brandenburg.
18-10-08	1	Hurdegaryp (Hardegarijp), Tytjerksteradiel (Fr.). M. Stienstra.
21-10-08	1	Bolsward - Zuidoost (Fr.). E.W.F. Brandenburg.

Deverpieper *Anthus petrasus*, Veenoord-kolk, Deventer, 2 december 2008. Foto: E. Winkel.

25-10-08 1 Heeg (Fr.). E.W.F. Brandenburg.
 15-11-08 1 De Groene Ster, Leeuwarden (Fr.). M. Stienstra.

Kleine Bonte Specht

15-11-08 2 Kleine Wielen, Leeuwarden (Fr.). M. Stienstra.

Duinpieper

04-10-08 1 Dahliastraat, Enschede (Ov.). C. Derks.

Roodkeelpieper

19-10-08 1 Telpost Zuidveld, Vlagtwedde (Gr.). N. de Vries.

Oeverpieper

02-12-08 1 Veenoordkolk, Deventer (Ov.). E. Winkel.

Grote Gele Kwikstaart

10-10-08 1 Haven, Harlingen (Fr.). M. Stienstra.
 12-10-08 2 Oost-Vlieland, Vlieland (Fr.). M. Stienstra.
 15-11-08 1 Aqua Zoo (Fr.). M. Stienstra.
 16-11-08 1 Bergen (N.-H.). R. Costers.
 29-11-08 1 Reeuwijk (Z.-H.). R. Costers.

Rouwkwikstaart

17-10-08 1 Rottumerplaat - Noordzee (Gr.). N. de Vries.

Pestvogel

31-10-08 1 Ouwe Plas - Jan van Parlebos, Berkheide (Z.-H.). M. Kolkman.
 07-11-08 8 Diepsterbos / Zomerhuisbos, Lauwersmeer (Fr.). M. Stienstra.
 28-11-08 16 Goutum (Fr.). E.W.F. Brandenburg.

Roodborsttapuit

30-11-08 2 Oude Buurserdijk, Enschede (Ov.). C. Derks.

Bonte Tapuit

15-10-08 1 Westerdunnen - Zuid, Texel (N.-H.). D. van Lunsen & N. de Vries. Mannetje in eerste winterkleed. Ook op 14 oktober waargenomen.

Woestijntapuit

15-11-08 1 Schoorlse Dunen - Strandpaal 29 (N.-H.). P. van Rijsinge & F. Kalsbeek.

Notenkraaker *Nucifraga caryocatactes*, Horst, 25 oktober 2008. Foto: E. de Waard

Beflijster

24-09-08 2 Rietputten, Vlaardingen (Z.-H.). L. Batenburg.
 04-10-08 1 Dahliastraat, Enschede (Ov.). C. Derks.
 15-10-08 1 Fortmond - Steenfabriek - Uitkijktoren, Olst (Ov.). E. Ruiter. Vrouwtje.
 16-11-08 1 Witte Hoek, Texel (N.-H.). P. van Wetter.

Cetti's Zanger

25-10-08 3 Zwanenwater (N.-H.). D. van Lunsen.

Bladkoning

09-10-08 1 Wezenlanden Park, Zwolle (Ov.). E. Ruiter.
 18-10-08 1 De Geul, Texel (N.-H.). G. Strang.
 31-10-08 1 Polder De Nesse, Ouderkerk aan den IJssel (Z.-H.). R. Terlouw & D. Buisman.
 06-11-08 1 Boswachterij Westerschouwen (Zld.). H. Walraven.

Klaapekster

10-10-08 1 Dahliastraat, Enschede (Ov.). C. Derks.
 11-10-08 1 Haaksbergerveen & Buurserveen natuurreservaat (Ov.). C. Derks.

Klaapekster *Lanius excubitor*, Het Gooi, 27 oktober 2008. Foto: E. de Waard.

Uit Het Veld

- 11-10-08 1 Nationaal Park De Meinweg (Limb.). J. Tomlow.
23-10-08 1 Amsterdamse Waterleiding-
duinen - Infiltratiegebied
(N.-H.). M. Kolkman.
27-10-08 1 Lycklamavaart, Fochteloërveen
(Fr.). P. Zuidhof.
27-10-08 1 Het Gooi (N.-H.). E. de Waard.
Notenkraker
12-10-08 1 Boshuis, Dijksgatsbosch,
Wieringermeer (N.-H.).
D. van Lunsen.
24-10-08 1 Horst aan de Maas (Limb.).
P. Zuidhof.
25-10-08 1 Horst, Gilze-Rijen (N.-Br.).
E. de Waard.
31-10-08 1 't Ham (Limb.). P. van Rijsinge.
01-11-08 1 Park bij Delfzicht Ziekenhuis,
Delfzijl (Gr.). P. van Wetter.
Noordse Kauw
09-10-08 1 Nieuwe wijken, Julianadorp,
Den Helder (N.-H.).
D. van Lunsen.
Bonte Kraai
02-11-08 2 Dollardkwelders (Gr.).
M. Stienstra.
02-11-08 1 Dollard - Zeedijk Westzijde
(Gr.). P. van Rijsinge.
07-11-08 6 Lauwersmeer - Jaap Deensgat
(Gr.). M. Stienstra.
15-11-08 1 Vierhuizen - Buitengebied -
West, De Marne (Gr.).
P. Zuidhof.
24-11-08 5 Lauwersmeer - Oude
Robbengat (Gr.). S. Rienks.
Raaf
12-10-08 1 Telpost Zuidveld (Gr.).
N. de Vries.

Vlerkenstreken

Vanaf juli 2002 was u gewend in elk nummer van *het Vogeljaar* een aflevering van Gerard Ouweneel's column 'Vlerkenstreken' aan te treffen. In nummer zes van jaargang 56 stond de laatste bijdrage in deze reeks. Hoewel de reeks nu is gestopt, betekent dat niet dat u in *het Vogeljaar* niets meer van Gerard Ouweneel zal lezen. Ook in de toekomst zullen van tijd tot tijd zijn bijdragen in *het Vogeljaar* verschijnen. Ook zal de Stichting Het Vogeljaar een boek uitbrengen met meer dan zeventig afleveringen van 'Vlerkenstreken', waaronder ook nieuwe. Vogelschilder Elwin van der Kolk maakte voor die nieuwe uitgave een reeks zeer fraaie aquarellen. Wij zullen u op de hoogte houden van het verschijnen van dit boek. Namens de redactie wil ik auteur Gerard Ouweneel en Erik van Ommen – die in de beginperiode van deze reeks een aantal fraaie tekeningen beschikbaar stelde en ook meewerkte aan het boek 'Vlerkenstreken' – hartelijk danken voor hun bijdragen.

■ Rob Kole, redactie *het Vogeljaar*.

Kleine Burgemeester
Helder, 29 december 2008.

Den
Foto: O.W. Zijlstra

Grote Barmsijs

- 22-11-08 1 Eelde (Dr.). S. Rienks.
30-11-08 20 Emmen (Dr.). P. van Wetter.

Kleine Barmsijs

- 07-11-08 2 Robbenoort, Ameland (Gr.).
M. Stienstra.

Kruisbek

- 24-09-08 1 IJsselmeerkant, Ameland (Fr.).
F. Kalsbeek.
03-10-08 7 Briktsduinen - Kobuspad,
Ameland (Fr.). M. Stienstra.
04-10-08 2 Zuidwolde (Dr.). P. van Wetter.
07-10-08 10 Dahliastraat, Enschede (Ov.).
C. Derks.
11-10-08 4 Bomenland, Vlieland (Fr.).
M. Stienstra.
10-10-08 5 Lange Paal, Vlieland (Fr.).
M. Stienstra.
25-10-08 1 Zwanenwater (N.-H.).
D. van Lunsen.
02-11-08 10 Varsenerveld (Ov.). E. Ruiter.
Appelvink
31-10-08 3 Polder Kattendijksblok,
Gouderak, Ouderkerk aan den
IJssel (Z.-H.). R. Terlouw &
D. Buisman.